

BELEIDSPLAN 2016

Invloedrijk op goed bestuur en duurzaamheid

EUMEDION

INHOUDSOPGAVE	Blz.
1. VOORWOORD	5
2. RESULTATEN 10 JAAR EUMEDION	7
2.1 VERHOGEN VAN DE PARTICIPATIE VAN AANDEELHOUDERS AAN DE BESLUITVORMING OP DE AVA	7
2.2 EENDUIDIGE EN EFFECTIEVE BELANGENBEHARTIGING	8
2.3 'THOUGHT LEADERSHIP'	10
3. AANDACHTSPUNTEN VOOR 2016	12
3.1 BELEIDSMATIG	12
3.2 DIALOOG MET BEURSVENNOOTSCHAPPEN EN AANDEELHOUDERSVERGADERINGEN 2016	15
3.3 VERANTWOORDELIJKHEDEN EUMEDION-DEELNEMERS	16
4. EVENEMENTEN	18
5. DIENSTVERLENING	19
5.1 INFORMATIEVERSTREKKING	19
5.2 VERGADERINGEN VAN DEELNEMERS	20
6. COMMISSIES	21
6.1 JURIDISCHE COMMISSIE	21
6.2 VERSLAGGEVINGS- EN AUDIT COMMISSIE	21
6.3 ONDERZOEKSCOMMISSIE	21
6.4 BELEGGINGSCOMMISSIE	22
6.5 PUBLIC RELATIONS COMMISSIE	22
6.6 WERKGROEP BESTUURDERSBEZOLDIGING	22
7. INTERNE ORGANISATIE	23
7.1 WERVEN VAN NIEUWE DEELNEMERS EN ONDERHOUD VAN CONTACTEN	23
7.2 DEELNAME AAN HET MAATSCHAPPELIJK DEBAT	23
7.3 BESTUUR	23
7.4 SECRETARIAAT	23
8. CONTACT	24

SAMENVATTEND ACTIVITEITENOVERZICHT EUMEDION IN 2016

1. Beleidsmatig Nederland

- Voorstellen tot wijziging van de Nederlandse corporate governance code
- Position paper Positie minderheidsaandeelhouders in ondernemingen met controlerend aandeelhouder
- Implementatie richtlijn niet-financiële informatie
- Aanpassing Eumedion Best Practices Betrokken Aandeelhouderschap

2. Beleidsmatig internationaal

- Wijzigingsvoorstel Europese richtlijnvoorstel aandeelhoudersrechten
- Actieplan Europese Kapitaalmarktunie

3. Dialoog met beursvennootschappen en aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) 2016

- Dialoog met de belangrijkste Nederlandse beursvennootschappen en facilitering engagementactiviteiten door Eumedion-deelnemers
- Toepassing Speerpuntenbrief 2016
- Rapportage evaluatie AVA-seizoen 2016

4. Activiteiten

- Monitoring naleving Eumedion Best Practices voor betrokken aandeelhouderschap door Eumedion-deelnemers
- Symposium 2016
- Rondetafel over position paper inzake bescherming van minderheidsaandeelhouders bij beursvennootschappen met een controlerend aandeelhouder
- Seminar over wijzigingsvoorstellen Nederlandse corporate governance code

5. Bedrijfsvoering

- Maandelijkse nieuwsbrief

Op grond van artikel 15.8 van de statuten van Eumedion wordt jaarlijks uiterlijk in de maand december door het Algemeen bestuur een jaarlijks beleidsplan, waaronder begrepen de begroting voor het volgende boekjaar, ter vaststelling voorgelegd aan de Vergadering van deelnemers. Op grond van artikel 4.3 jo. 3.2 van het Reglement Algemeen en Dagelijks bestuur is het Dagelijks bestuur, onder toezicht van het Algemeen bestuur, belast met de uitvoering van de activiteiten die in het beleidsplan zijn aangekondigd. De concrete uitvoering is, op grond van artikel 1.3 van het Reglement Directeur, gedelegeerd aan directeur van de Stichting.

1. VOORWOORD

Op 1 januari 2016 bestaat Eumedion precies tien jaar. Eumedion werd in 2006 – als voortzetting van de Stichting Corporate Governance Onderzoek voor Pensioenfondsen – opgericht kort nadat aandeelhouders van Nederlandse beursvennootschappen nieuwe zeggenschapsrechten waren toegekend. Zowel de wetgever als de Commissie Tabaksblat was van mening dat hierdoor de *checks and balances* binnen Nederlandse beursvennootschappen zouden worden versterkt. Eumedion werd mede opgericht om de op de lange termijn gerichte institutionele beleggers te stimuleren gebruik te maken van de nieuwe rechten; te beginnen met het stemrecht. In tweede instantie bleek dat sommige aandeelhouders de nieuwe rechten niet zozeer gebruikten om bestuurders en commissarissen over het gevoerde beleid ter verantwoording te roepen, maar om de facto (mede-)zeggenschap te eisen over de strategie. Het leek er soms op dat de controlerende taak van aandeelhouders werd vervangen door een medebeleidsbepalende taak. Bestuurders en commissarissen lieten zich soms door deze assertiviteit overtroeven en gingen in enkele gevallen mee in de eisen van deze aandeelhouders. Het Nederlandse concept van de vennootschap als langetermijnsamenwerkingsverband van diverse bij de vennootschap betrokken partijen stond onder druk. Door ingrijpen van met name de hoogste rechter en van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code is de bevoegdheidsverdeling tussen bestuur, raad van commissarissen (RvC) en aandeelhoudersvergadering (AVA) nu weer duidelijk, is de machtsbalans weer hersteld en heeft het Nederlands vennootschappelijke concept stand gehouden. De laatste jaren wordt gepoogd om deze balans te bestendigen. Eumedion heeft sinds de financiële crisis haar invloed vooral aangewend om die nieuwe balans niet door een inperking van zeggenschapsrechten te bewerkstelligen, maar om de verantwoordelijkheden van institutionele beleggers te benadrukken. In 2011 heeft Eumedion daartoe best practices voor betrokken aandeelhouderschap opgesteld. Belangrijk onderdeel van deze best practices is de constructieve en continue dialoog tussen institutionele beleggers en beursvennootschappen. Hierdoor worden conflicten in de openbaarheid en op de AVA vermeden en wordt wederzijds vertrouwen gecreëerd. Dit kan eraan bijdragen om de vermeende kortetermijngeneigdheid van de kapitaalmarkten te verminderen en om het aandeelhoudersbestand stabiel te maken. Een belangrijk teken hiervan is de sterke terugval van het aantal AVA-voorstellen dat meer dan 20% tegenstemmen kreeg; de zogenoemde controversiële voorstellen. Dit aantal daalde in 2015 naar 18, tegenover 36 in 2014 en 2013 en 46 in 2012.

De ‘keerzijde’ van de stabilisatie van het aandeelhoudersbestand bij veel Nederlandse beursvennootschappen is dat grootaandeelhouders, die in bijna de helft van de gevallen een controlerend belang van meer dan 30% van de stemrechten hebben, steeds meer invloed hebben in zowel de RvC als op de besluitvorming in de AVA. De positie van de minderheidsaandeelhouder kan daardoor onder druk komen te staan. Eumedion heeft tegen deze achtergrond in oktober 2015 een

EUMEDION

concept position paper opgesteld met mogelijke voorstellen om de positie van minderheidsaandeelhouders in Nederland beter te beschermen. In 2016 zal Eumedion na een uitgebreide consultatie de definitieve versie van dit paper vaststellen.

Een andere ontwikkeling die Eumedion in de afgelopen tien jaar mede heeft gestimuleerd, is de sterk vergrote aandacht voor onderwerpen op het terrein van duurzaamheid. In 2009 heeft Eumedion de doelstelling verbreed van alleen corporate governance naar ook aspecten van duurzaamheid. In 2010 is daarvoor ook een medewerker duurzaamheid aangetrokken. Steeds meer institutionele beleggers vinden het van belang dat in de dialogen met beursvennootschappen naast de financiële resultaten en governance aspecten ook duurzaamheidsissues, zoals het sociaal, mensenrechten-, anti-corruptie-, milieu- en diversiteitsbeleid (ook wel ESG-zaken genoemd) van de vennootschap worden besproken. Recente ervaringen bij diverse beursvennootschappen hebben laten zien dat een veronachtzaming van een stringent beleid op deze terreinen uiteindelijk grote gevolgen kan hebben voor de waarde van beursvennootschappen op de lange termijn.

Al met al is de afgelopen tien jaar een organisatie neergezet die nationaal en internationaal invloedrijk is, een goede reputatie heeft bij de Nederlandse beursvennootschappen en die relevante ontwikkelingen bij beursvennootschappen én institutionele beleggers tijdig signaleert en deze ontwikkelingen proactief onder de aandacht brengt. Dit succes is in belangrijke mate te danken aan een efficiënt, effectief en hard werkend Eumedion-secretariaat van slechts vijf personen in combinatie met een groot aantal medewerkers van de individuele deelnemers dat zich actief inzet voor, en betrokken is bij de werkzaamheden van Eumedion. Dit biedt naar onze overtuiging een prima basis voor een volgend succesvol decennium.

Den Haag, 10 december 2015.

Peter Borgdorff
(voorzitter)

Rients Abma
(directeur)

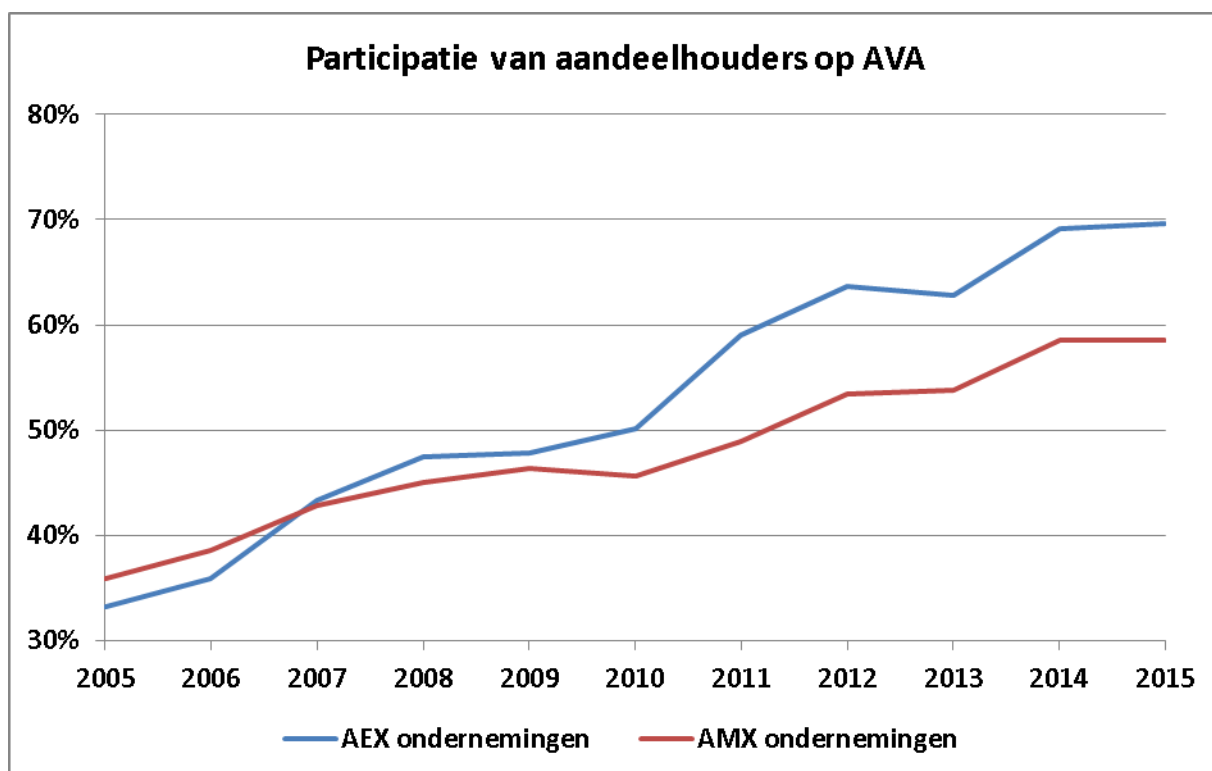
RESULTATEN 10 JAAR EUMEDION

Het tienjarige bestaan van Eumedion in 2016 is een mooie gelegenheid om terug te kijken wat er het afgelopen decennium is gerealiseerd van de doelstellingen die eind 2005 werden gesteld.

2.1 Verhogen van de participatie van aandeelhouders aan de besluitvorming op de AVA

Eumedion stelde zich eind 2005 onder meer ten doel om ervoor te zorgen dat het gehele proces dat samenhangt met het stemmen op de AVA zo informatief en efficiënt mogelijk is en zonder belemmeringen kan plaatsvinden. Eumedion wilde hiermee bewerkstelligen dat veel meer institutionele beleggers zouden deelnemen aan de besluitvorming op de AVA. Hierdoor zou de AVA haar rol als correctiemechanisme voor falend bestuur en toezicht meer legitimeren en ook beter kunnen waarmaken. Uiteindelijk zou dit moeten leiden tot een verbeterd rendement/risicoprofiel van de vennootschappen waarin wordt belegd.

Anno 2015 kan worden vastgesteld dat deze doelstelling grotendeels is gerealiseerd. Het gemiddeld aantal uitgebrachte stemmen op een AVA van een AEX-vennootschap is tussen 2005 en 2015 meer dan verdubbeld en ligt momenteel op ongeveer 70%. De gemiddelde participatiegraad van aandeelhouders aan de besluitvorming op de AVA van de middelgrote beursvennootschappen – die zijn opgenomen in de AMX-index – blijft iets achter, maar ook daar is sprake van een sterke stijging (zie grafiek 1).

EUMEDION

Eumedion heeft langs de volgende wegen actief bijgedragen aan dit resultaat:

- a. Eumedion heeft zich in 2006 en 2007 in het kader van de onderhandelingen over de Europese richtlijn aandeelhoudersrechten met succes sterk gemaakt voor een verbod op het stellen van de eis door beursvennootschappen dat aandeelhouders hun aandelen voor een bepaalde periode moeten blokkeren om te mogen stemmen op de AVA. Blokkering van aandelen weerhield een belangrijk deel van institutionele beleggers ervan om deel te nemen aan de besluitvorming op de AVA, aangezien de kosten en de risico's van handelsrestricties (potentieel) hoog zijn. Bepaalde handelsstrategieën kunnen in de blokkeringsperiode immers niet worden uitgeoefend en/of er kan niet adequaat worden gereageerd op markontwikkelingen. Tijdens het parlementaire proces inzake de implementatie van de richtlijn in de Nederlandse wet- en regelgeving (tussen 2008 en 2010) heeft Eumedion met succes gepleit voor de vaststelling van een relatief 'vroeg' registratiedatum: 28 dagen voor de AVA-datum, ruim vóór de *instruction date* of *market deadline* voor het stemmen op afstand die veelal 10 tot 15 dagen voor de AVA-datum ligt. Door die vroeg registratiedatum hoeven bewaarbanken slechts één maal te bepalen dat de institutionele belegger stemgerechtigd is en voor hoeveel aandelen en hoeven zij dit niet nog een keer te doen na de *instruction date* of *market deadline*. Eumedion heeft verder succesvol gepleit voor een vroeg oproepingsdatum voor een AVA, zodat ook alle te behandelen vergaderstukken in een vroeg fase bekend zijn, namelijk 42 dagen voor de AVA-datum. Dit betekende dat de minimale, wettelijke oproepingstermijn met 27 dagen werd verlengd. Aandeelhouders hebben hierdoor meer tijd om de AVA-stukken te bestuderen en kunnen zodoende op een meer geïnformeerde wijze het stemgedrag bepalen. In de bovenstaande grafiek is te zien dat de grootste stijging van de AVA-participatiegraad te zien was in 2011; het eerste AVA-seizoen waarin het verbod op blokkering van aandelen gold in combinatie met een 'vroeg' registratie- en oproepingsdatum.

- b. Eumedion heeft in 2011 haar *best practices* voor betrokken aandeelhouderschap opgesteld. Alle Eumedion-deelnemers, die gezamenlijk 25% tot 30% van de Nederlandse beursgenoteerde aandelen vertegenwoordigen, worden geacht deze *best practices* toe te passen. Eén van deze best practices vraagt van de Eumedion-deelnemers op een geïnformeerde wijze het stemrecht uit te oefenen op *alle* aandelen die zij in Nederlandse vennootschappen houden. Deze best practice werd in 2015 door 91% van de Eumedion-deelnemers toegepast. In 2013 lag dit percentage nog op 79. Volgens het 2015 AVA-evaluatierapport van stemadviesbureau Institutional Shareholder Services (ISS) hebben de Eumedion best practices bijgedragen aan de toename van het aantal uitgebrachte stemmen op de Nederlandse AVA's.¹

¹ ISS, *European Voting Results Report; 2015 Update*, 15 september 2015.

2.2 Eenduidige en effectieve belangenbehartiging

Eumedion werd op 1 januari 2006 tevens opgericht om tot een eenduidigere en effectievere belangenbehartiging van verschillende soorten institutionele beleggers op het terrein van corporate governance te komen. De verdere ontwikkeling van de corporate governance zou waar mogelijk bij voorkeur via zelfregulering tot stand moeten komen, doch – waar nodig – ook via verbeterde wet- en regelgeving in Nederland en in de Europese Unie. De doelstelling van Eumedion is in 2010 verbreed van alleen corporate governance naar ook aspecten van duurzaamheid. Sindsdien staan in belangenbehartiging en in dialogen met ondernemingen ook milieu- en sociale aspecten op de agenda. Daarnaast bevordert Eumedion het betrekken van ESG-factoren in het beleid van haar deelnemers ten aanzien van de uitoefening van de aandeelhoudersrechten, zoals in de *best practices* voor betrokken aandeelhouderschap is vastgelegd.

Eumedion heeft sinds haar oprichting actief bijgedragen aan de verdere ontwikkeling van corporate governance standaarden via zelfregulering. Eumedion is één van de zogenoemde schragende partijen van de Nederlandse corporate governance code (Code) en heeft uit haar achterban ook vertegenwoordigers geleverd voor de Monitoring Commissie: René Maatman (destijds ABP en lid van de Juridische Commissie van Eumedion) tussen augustus 2006 en mei 2008, Roderick Munsters (destijds ABP en voorzitter van Eumedion) tussen mei 2008 en september 2009 en Else Bos (PGGM en voormalig bestuurslid van Eumedion) vanaf december 2013. Eumedion is één van de aanjagers geweest voor het huidige proces tot actualisering van de Code (zie paragraaf 3.1.1).

Voorts heeft Eumedion door middel van het jaarlijks publiceren van de speerpuntenbrief eraan bijgedragen dat beursvennootschappen nu vrijwillig meer betekenisvolle informatie verschaffen over onderwerpen als de strategie, de materiële risico's, het risicomangement en het dividendbeleid. Geïntegreerde verslaggeving is door Eumedion in 2014 op de kaart gezet. En door middel van het versturen van zogenoemde alerts (vanaf AVA-seizoen 2009) ten aanzien van bepaalde agendapunten zijn verschillende aandeelhoudersonvriendelijke voorstellen tot statutenwijziging en bezoldigingsbeleid verworpen of ingetrokken.

Dat alles neemt niet weg dat Eumedion waar noodzakelijk een wijziging van de wet heeft bepleit om een aantal belangrijke governancezaken te regelen, omdat ofwel de Code tekort schoot ofwel omdat naar de mening van Eumedion de Code voor een bepaald onderwerp een te zwak instrument zou zijn. Ten aanzien van – onder meer – de volgende onderwerpen heeft Eumedion tussen 1 januari 2006 en 1 januari 2016 met succes wet- en regelgeving bepleit:

- De voorzitter van een *one-tier* bestuur mag niet tegelijkertijd een uitvoerend bestuurder zijn;

- De invoering van de *one-tier* bestuursstructuur vereist de goedkeuring van de 'actuele' AVA en niet van een AVA in het 'verre verleden';
- Bestuurders van een beursvennootschap mogen niet meer een arbeidsrechtelijke verhouding met de vennootschap hebben;
- Beursvennootschappen kunnen niet ongelimiteerd aandelen inkopen; de inkoop is wettelijk begrensd tot 50% van het geplaatste kapitaal en *market practice* is 10%. Dit voorkomt dat de inkoop van 'eigen' aandelen door een beursvennootschap kan worden gebruikt als beschermingsconstructie;
- Beursvennootschappen zijn wettelijk verplicht gesteld om binnen 15 dagen na afloop van de AVA een gespecificeerde stemuitslag (aantal stemmen voor, tegen en onthoudingen) op de website te plaatsen;
- Aandeelhouders hebben formeel de mogelijkheid om met andere aandeelhouders schriftelijk te communiceren over agendapunten; dit is vooral van belang bij zogenoemde *proxy fights*.
- Om meer inzicht te krijgen in mogelijke *empty voting* door bepaalde partijen, moeten nu ook substantiële synthetische aandelenconstructies (zoals *contracts for difference* en *equity swaps*) worden meegeteld voor de meldingsplicht van substantiële belangen in beursvennootschappen;
- Accountants van beursvennootschappen zijn nu verplicht om een meer informatieve, ondernemingsspecifieke controleverklaring bij de jaarrekening af te geven;
- Accountants krijgen vanaf boekjaar 2016 een actieve onderzoeksplicht om materiële onjuistheden in het bestuursverslag te signaleren en om daarover te rapporteren.

Op sommige punten is aandeelhoudersonvriendelijke wetgeving afgewend:

- Aandeelhouders die een substantieel belang in een beursvennootschap houden (minimaal 3%) hoeven niet aan te geven of zij het eens of oneens zijn met de strategie van de betreffende vennootschap;
- De uitgifte van aandelen zonder stemrecht is nog steeds niet mogelijk, ondanks oproepen hiertoe vanuit lobbyorganisaties van bedrijven en vanuit advocatenkantoren;
- Wettelijke facilitering van de uitgifte van aandelen met loyaliteitsstemrecht en – dividend voor langetermijnaandeelhouders is tot nu toe telkens gestand, ondanks oproepen hiertoe vanuit advocatenkantoren en sommige politieke partijen;
- De minimale oproepingstermijn voor AVA's is nog steeds 42 dagen, ondanks oproepen van het bedrijfsleven, de beurs en advocatenkantoren om deze termijn drastisch te verkorten.

2.3 'Thought leadership'

Eumedion had in 2006 de ambitie om 'thought leader' te worden op het terrein van corporate governance. Deze doelstelling is in 2009 verbreed naar ook aspecten van duurzaamheid. Ook deze doelstelling is grotendeels gerealiseerd. De Eumedion-directeur en de Eumedion-medewerkers worden regelmatig benaderd om te spreken op congressen, symposia, seminars en rondetafelbijeenkomsten. In 2014 en 2015 gebeurde dat bijvoorbeeld 15 keer. Daarbij komt dat de Eumedion-directeur in 2015 twee maal door de Tweede Kamer voor een hoorzitting werd uitgenodigd om zowel zijn licht te laten schijnen op de bestuurdersbezoldigingen in de financiële sector als op de voorgenomen beursgang van ABN AMRO. Daarnaast dragen de Eumedion-medewerkers via het schrijven van opiniërende artikelen in kranten, tijdschriften en boeken proactief actief bij aan de beleidsontwikkeling op het terrein van corporate governance en duurzaamheid. In 2014 gebeurde dat bijvoorbeeld negen maal en in 2015 vijf maal. De media weten Eumedion de laatste jaren ook goed te vinden; in 2015 haalde Eumedion gemiddeld twaalf keer per maand de schrijvende pers of andere media. Tot slot wil Eumedion door middel van het publiceren van position papers de maatschappelijke discussie over diverse onderwerpen aanjagen. Tussen 2006 en 2016 werden twaalf position papers gepubliceerd. De voorstellen uit het in 2008 gepubliceerde position paper over de gevolgen van synthetische constructies voor het Nederlandse effecten- en vennootschapsrecht zijn vrijwel allemaal overgenomen in de wet- en regelgeving. Het in 2015 gepubliceerde concept position paper over de positie van minderheidsaandeelhouders bij beursvennootschappen met een controlerend aandeelhouder heeft geleid tot Kamervragen en tot een breed debat in de samenleving over dit onderwerp.

2. AANDACHTSPUNTEN VOOR 2016

Naar verwachting zullen de EU-onderhandelingen over het voorstel tot aanpassing van de richtlijn aandeelhoudersrechten in 2016 uitmonden in een compromis. Dit voorstel bevat voor institutionele beleggers zowel nieuwe rechten als nieuwe verplichtingen. Daarom is het voor Eumedion in 2016 één van de prioriteiten om een goede balans te bewaren tussen de nieuwe rechten en de nieuwe verplichtingen. Een andere prioriteit zijn de voorstellen tot aanpassing van de Code. Inzet van Eumedion is een Code die weer 'state of the art' is en weer internationaal voorop loopt. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste aandachtspunten voor Eumedion in 2016.

2.1 Beleidsmatig – nationaal en Europees

3.1.1 *Wijzigingen in de Nederlandse Corporate Governance Code*

De Monitoring Commissie Corporate Governance Code ('Commissie Van Manen') zal begin 2016 met concrete voorstellen tot wijziging van de Nederlandse corporate governance code komen. Eumedion heeft hier de afgelopen jaren al voor gepleit. De Nederlandse beursvennootschappen en institutionele beleggers werken nu namelijk nog met een Code die stamt van vóór de financiële crisis; sommige best practice bepalingen kunnen nauwelijks nog best practice worden genoemd. Eumedion vindt dat de Code weer 'state of the art' moet zijn en zich zo kan meten met de meest vooruitstrevende codes van de wereld, zoals die van het Verenigd Koninkrijk. Eumedion zou graag zien dat in ieder geval kritisch gekeken wordt naar de codebepalingen over de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, de internal auditfunctie, de relatie tussen de RvC en de in opkomst zijnde 'executive committees', het verslag van de auditcommissie en bestuurdersbezoldiging. Eumedion zal in maart 2016, tezamen met advocatenkantoor Clifford Chance, een seminar over de wijzigingsvoorstellen van de Commissie Van Manen organiseren (zie ook hoofdstuk 4).

3.1.2 *Eumedion position paper 'Positie minderheidsaandeelhouders in ondernemingen met een controlerend aandeelhouder'*

Eumedion heeft in oktober 2015 een concept position paper over de positie van minderheidsaandeelhouders in Nederlandse ondernemingen met een controlerend aandeelhouder gepubliceerd. In het concept position paper doet Eumedion een aantal voorstellen om de positie van de minderheidsaandeelhouders te versterken, in zowel 'going-concern situaties' als in 'post-bid situaties'. Eumedion heeft het concept position paper als discussiestuk gepubliceerd. Eumedion wil eerst de mening van alle belanghebbenden over de mogelijke voorstellen vernemen. Het Eumedion-symposium van 18 november 2015 leverde belangrijke input op, alsmede het door het Onderzoekscentrum Onderneming & Recht georganiseerde congres 'Nederland, het Delaware van Europa' op 20 en 21

november 2015 in Nijmegen. Eumedion zal begin 2016 nog een ronde tafeldiscussie met de belangrijkste stakeholders organiseren, voordat de definitieve versie in het voorjaar van 2016 zal worden vastgesteld. Nadat de definitieve versie van het position paper is vastgesteld, zal Eumedion de voorstellen ter versterking van de bescherming van minderheidsaandeelhouders actief onder de aandacht van beleidsmakers brengen.

3.1.3 Implementatie richtlijn niet-financiële informatie

Op 6 december 2016 dient de Europese richtlijn inzake niet-financiële informatie in de Nederlandse wet- en regelgeving te zijn omgezet. De richtlijn verplicht ondernemingen met meer dan 500 werknemers jaarlijks in hun jaarverslag hun beleid over milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping uiteen te zetten. Ook worden zij verplicht de resultaten en de risico's van dit beleid te beschrijven. De Europese Commissie is opgedragen 'guidance' te ontwikkelen voor de verslaggeving over deze zaken, waarbij zij bestaande 'best practices' en internationale standaarden moet betrekken. Indien een onderneming geen beleid heeft ontwikkeld ten aanzien van de hiervoor genoemde terreinen, moet zij hierover uitleg verschaffen. Eumedion zal een reactie voorbereiden op het kabinetsvoorstel ter implementatie van de Europese richtlijn.

3.1.4 Wijziging richtlijn aandeelhoudersrechten

In april 2014 heeft de Europese Commissie een voorstel tot wijziging van de richtlijn aandeelhoudersrechten gepubliceerd. De Europese Raad heeft zijn voorlopige positie in maart 2015 bepaald en het Europees Parlement in juli 2015. Momenteel wordt onderhandeld om beide posities nader tot elkaar te brengen. Het is de verwachting dat onder Nederlands voorzitterschap van de Europese Raad (eerste halfjaar van 2016) er een akkoord kan worden bereikt over de definitieve tekst van de aangepaste richtlijn. Het richtlijnvoorstel bevat een aantal nieuwe aandeelhoudersrechten (stemmen over het beloningsbeleid van het bestuur en stemmen over de uitvoering van dat beloningsbeleid), maar ook een aantal nieuwe transparantieplichtingen voor institutionele beleggers. Het richtlijnvoorstel bevat tevens voorstellen ter verbetering van de 'stemketen'. Grootste geschilpunten tussen het Europees Parlement en de Europese Raad zijn de eventuele verplichting voor alle grote ondernemingen om de betalingen aan overheden openbaar te maken ('country-by-country-reporting'), openbaarmaking van essentiële informatie over 'tax rulings' en openbaarmaking van bepaalde onderdelen van de mandaten tussen vermogensbeheerders en hun professionele cliënten, zoals pensioenfondsen en verzekeraars. Op al deze punten is het Europees Parlement 'strenger' dan de Europese Raad. Inzet van Eumedion is geen verdere afzwakking van de aandeelhoudersrechten en 'principle-based' en betekenisvolle transparantieplichtingen voor institutionele beleggers. Eumedion zal deze positie onder de aandacht van de Europese instituties brengen.

3.1.5 Voorstellen voor de vorming van een Europese Kapitaalmarktunie

Op 30 september 2015 heeft de Europese Commissie haar 'Actieplan Europese Kapitaalmarktunie' gepresenteerd. Eén van de korte termijn prioriteiten uit het Actieplan is de herziening van de Prospectusrichtlijn. Eind november 2015 heeft de Europese Commissie hiertoe een concreet voorstel gelanceerd. Doelstelling van het voorstel is om het voor ondernemingen en dan met name het midden- en kleinbedrijf gemakkelijker te maken zich te financieren via de openbare kapitaalmarkt. Op zich steunt Eumedion deze doelstelling, maar zij vindt wel dat de balans tussen toegang tot de Europese openbare kapitaalmarkt en beleggersbescherming in stand moet blijven. Het prospectus moet wat Eumedion betreft ook in de toekomst voor de belegger relevante informatie blijven bevatten, zodat een belegger zich een verantwoord oordeel kan vormen over de onderneming die effecten wil uitgeven. Eumedion zal van het Commissievoorstel een gedegen analyse maken en haar van commentaar voorzien. Begin 2016 zal het commentaar openbaar worden gemaakt en naar de Europese instituties worden gestuurd. Onderdeel is verder een 'call for evidence' inzake het huidige Europees wetgevend kader voor financiële diensten. Eumedion zal ook op dit initiatief reageren.

3.1.6 Wetsvoorstel 'dwangakkoord'

Het kabinet zal in 2016 naar alle waarschijnlijkheid het wetsvoorstel 'dwangakkoord' naar de Tweede Kamer sturen. Het wetsvoorstel maakt het mogelijk om schulden van een onderneming buiten faillissement te saneren door aandeelhouders en obligatiehouders die hierbij onredelijk dwarsliggen te dwingen mee te werken. Doel is om de onderneming van de ondergang te redden door de problematische schulden praktisch, snel en met zo min mogelijk kosten aan te pakken. Een akkoord tussen de onderneming en haar aandeelhouders en schuldeisers kan straks de basis vormen voor de sanering van schulden. Wanneer ten minste 2/3 van het obligatievermogen en ten minste 2/3 van het aandelenkapitaal van de relevante klassen van aandeelhouders met het voorstel voor schuldsanering instemmen, zal de rechtbank het akkoord algemeen verbindend verklaren. Ook wanneer deze meerderheden niet zijn gehaald, kan de rechtbank het akkoord algemeen verbindend verklaren wanneer zij van oordeel is dat de 'weigerachtige' schuldeisers en aandeelhouders "in redelijkheid" niet tot de tegenstem hebben kunnen komen. Aandeelhouders kunnen dan bijvoorbeeld tegen hun zin gedwongen worden om mee te werken aan de uitgifte van extra aandelen aan een bepaalde partij en obligatiehouders aan een verlenging van de terugbetalingstermijn. Eumedion zal de Tweede Kamer verzoeken betere waarborgen in te bouwen ter bescherming van aandeel- en obligatiehouders en daarmee ook van de achterliggende belanghebbenden.

3.1.7 *Wetsvoorstel tot invoering van een collectieve schadevergoedingsactie*

Het kabinet zal in 2016 waarschijnlijk een wetsvoorstel presenteren dat het voor aandeelhouders gemakkelijker maakt hun schade collectief te verhalen. Representatieve belangenorganisaties krijgen de mogelijkheid om namens een groep gedupeerde aandeelhouders naar de rechter te stappen om een schadevergoeding te vorderen. De collectieve schadevergoedingsactie biedt vooral uitkomst als partijen niet bereid zijn in onderhandeling te treden om de schade collectief af te wikkelen of er niet in slagen te schikken (de gewenste 'stok achter de deur'). Eumedion steunt het wetsvoorstel. Volgens Eumedion bevordert het voorstel een collectieve afwikkeling van massaschade en bevat het de juiste balans tussen de belangen van gedupeerden om hun rechten te verwezenlijken en de belangen van aangesprokenen om beschermd te zijn tegen ongefundeerde of lichtvaardige massaclaims. Eumedion zal dit standpunt in 2016 uitdragen naar de Tweede Kamer.

3.1.8 *Evaluatie Wet over bestuur en toezicht*

Op 1 januari 2013 is de wet ter facilitering van de invoering van het zogenoemde *one tier* bestuursstructuur in werking getreden. Een vennootschap met een *one tier* bestuursstructuur heeft geen afzonderlijk toezichthoudend orgaan (dus geen RvC) maar heeft één bestuursorgaan met daarin uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders. Deze niet-uitvoerende bestuurders hebben onder andere tot taak om toezicht te houden op de uitvoerende bestuurders. Tijdens de parlementaire behandeling heeft de minister van Veiligheid en Justitie toegezegd om de werking van de wet na drie jaar te evalueren. Het kabinet zal deze evaluatie naar alle waarschijnlijkheid in 2016 aan de Tweede Kamer sturen. Eumedion zal hierop reageren.

3.1.9 *Wetsvoorstel aanvullende maatregelen voor accountantskantoren*

Het kabinet zal in de loop van 2016 een wetsvoorstel met aanvullende maatregelen voor accountantskantoren naar de Tweede Kamer sturen. In het wetsvoorstel wordt onder meer bepaald dat de externe accountant alleen nog door de AVA of door de RvC mag worden benoemd. Momenteel staat de wet nog toe dat het bestuur van een onderneming de externe accountant benoemt wanneer de AVA of de RvC hiertoe niet overgaat. Het kabinet acht dit niet langer wenselijk, omdat een benoeming door het bestuur de onafhankelijke positie van de externe accountant kan aantasten. Het wetsvoorstel zal verder bepalen dat alle accountantskantoren die de jaarrekening van beursvennootschappen controleren een onafhankelijke RvC/raad van toezicht moeten instellen. De interne toezichthouders moeten, evenals de bestuurders van de accountantskantoren, geschikt worden bevonden door de AFM. De AFM krijgt de bevoegdheid om de resultaten van een toetsing van een controledossier te delen met de auditcommissie. Eumedion steunt in grote lijnen het wetsvoorstel en zal dat in 2016 aan de Tweede Kamer kenbaar maken.

3.2 Dialoog met beursvennootschappen en aandeelhoudersvergaderingen 2016

Net als in de afgelopen jaren blijft Eumedion haar deelnemers ook in 2016 ondersteunen bij het bezoeken van aandeelhoudersvergaderingen en het voeren van een dialoog met individuele beursvennootschappen. Dit doet het Eumedion door:

- Het faciliteren van een gezamenlijke dialoog met de belangrijkste Nederlandse beursvennootschappen, het maken van een zogenoemde scan voor milieu-, sociale en governanceprestaties (ESG-scan) ter voorbereiding hierop en het opstellen van een verslag van de dialoog. Het is aan de individuele deelnemers om de prioriteiten voor de dialoog vast te stellen. De spelregels voor de gezamenlijke dialoog zijn opgenomen in de uitvoeringsregels van de Beleggingscommissie van Eumedion;
- Het faciliteren van de deelnemers in het bezoeken van AVA's en het uitoefenen van het stemrecht aldaar onder andere door het rondsturen van de gegevens van de afgevaardigden van de deelnemers die de AVA's bezoeken;
- Het monitoren van de agenda's van de AVA's en de jaarverslagen van de Nederlandse beursvennootschappen, onder andere met het oog op het verzenden van een alert naar alle deelnemers in het geval er, volgens de Beleggingscommissie, een controversieel onderwerp op de agenda van de AVA staat;
- Het opstellen van een evaluatie van het AVA- en jaarverslagenseizoen en het verzenden van de speerpuntenbrief naar de Nederlandse beursvennootschappen.

Half oktober 2015 heeft Eumedion de speerpuntenbrief voor het AVA-seizoen 2016 naar de Nederlandse beursvennootschappen gestuurd. De speerpuntenbrief roept de beursvennootschappen op om in de verslaggeving over boekjaar 2015 meer aandacht te besteden aan de overnamestrategie van de vennootschap en aan de effecten van overnames. Eumedion zou er verder voorstander van zijn om de goedkeuring van majeure overnames te onderwerpen aan een gekwalificeerde stemmeerderheid van de AVA, dus hoger dan een gewone stemmeerderheid, met eventueel een quorumeis. Daarnaast vraagt Eumedion de beursvennootschappen meer transparantie te betrachten over het belastingbeleid en de daaraan verbonden risico's en over de betalingen aan de overheden in de landen waar de vennootschap activiteiten heeft. Tot slot moedigt Eumedion de beursvennootschappen aan om (verdere) stappen te zetten op het terrein van 'integrated reporting'.

3.3 Verantwoordelijkheden Eumedion-deelnemers

Eumedion heeft in juli 2011 haar Best Practices voor betrokken aandeelhouderschap gepresenteerd. De best practices hebben onder andere betrekking op het stembeleid en stemgedrag door institutionele beleggers en het voeren van een dialoog met beursvennootschappen over hun ESG-prestaties. Deze best practices gelden per 1 januari 2012 voor alle Eumedion-deelnemers. Eumedion stelt elk jaar een

EUMEDION

monitoring rapport op. In 2014 heeft de Universiteit Maastricht een vergelijkend onderzoek gedaan naar alle in de wereld bestaande codes en richtlijnen voor institutionele beleggers en heeft onderzocht of de Eumedion best practices zich inhoudelijk met deze codes en richtlijnen konden meten. De aankomende verplichtingen uit het voorstel tot wijziging van de Europese richtlijn aandeelhoudersrechten werden daarbij ook betrokken. Algehele conclusie was dat de Eumedion best practices nog steeds 'state of the art' zijn, maar dat op een aantal onderdelen verduidelijking gewenst is. Eumedion zal nadat overeenstemming is bereikt over de definitieve tekst van de aangepaste richtlijn aandeelhoudersrechten en na de vaststelling van de aangepaste Nederlandse corporate governance code bekijken of de best practices dienen te worden aangepast.

3. EVENEMENTEN

Net als in voorgaande jaren zal Eumedion in 2016 in het najaar een symposium organiseren over een actueel onderwerp in relatie tot corporate governance en duurzaamheid. Tijdens dat symposium zal ook op gepaste wijze het tienjarig bestaan van Eumedion worden gevierd.

Eumedion zal in februari 2016 een rondetafelbijeenkomst met (onder meer) vertegenwoordigers van beursvennootschappen, (institutionele) beleggers, de Amsterdamse effectenbeurs, beleidsmakers, adviseurs en wetenschappers organiseren over het concept Eumedion position paper betreffende de positie van minderheidsaandeelhouders in beursvennootschappen met een controlerend aandeelhouder. Nadat de rondetafelbijeenkomst is gehouden, zal het bestuur van Eumedion in het voorjaar van 2016 de definitieve versie van het position paper vaststellen.

Eumedion organiseert, tezamen met advocatenkantoor Clifford Chance, in maart 2016 een seminar over de voorstellen van de Commissie Van Manen tot wijziging van de Code. Bestuurders, commissarissen en institutionele beleggers zullen – in het kader van de openbare consultatie van de voorstellen – commentaar leveren op de voorstellen en wellicht met eigen suggesties komen.

De Eumedion Werkgroep Bestuurdersbezoldiging zal na het AVA-seizoen 2016 een rondetafelbijeenkomst met een aantal beloningsconsultants en voorzitters van remuneratiecommissies organiseren. Tijdens deze bijeenkomst zullen de belangrijkste trends en ontwikkelingen ten aanzien van het bezoldigingsbeleid van bestuurders van beursvennootschappen worden besproken. De output van deze bijeenkomst zal de werkgroep gebruiken voor de evaluatie van het functioneren van de Eumedion uitgangspunten voor een verantwoord bezoldigingsbeleid (zie ook paragraaf 6.6).

Daarnaast kunnen ad hoc bijeenkomsten en rondetafels worden georganiseerd over actuele onderwerpen, waarbij sprekers worden uitgenodigd om hun visie over die onderwerpen te geven.

4. DIENSTVERLENING

Eumedion biedt haar deelnemers diensten aan in relatie tot corporate governance en duurzaamheid. Eumedion informeert hen bijvoorbeeld over actuele ontwikkelingen op deze kernterreinen en biedt aanvullende informatie, mocht dat nodig zijn, bij het formuleren en uitvoeren van een eigen stembeleid. De volgende diensten worden, naast de beleidsbeïnvloedende activiteiten zoals genoemd in hoofdstuk 3.1, aangeboden.

5.1 Informatieverstrekking

- Nieuwsbrief

De nieuwsbrief van Eumedion blijkt door deelnemers én niet-deelnemers erg op prijs te worden gesteld. Eumedion gaat dan ook in 2016 door met de maandelijkse nieuwsbrief. In de nieuwsbrief worden de laatste ontwikkelingen op corporate governance- en duurzaamheidsgebied in Nederland en in de Europese Unie besproken die van belang zijn voor institutionele beleggers. Zo wordt daarin aandacht besteed aan opvallende zaken bij beursvennootschappen, standpunten van Eumedion, nationale en Europese wetgevingsinitiatieven op ESG-gebied en ontwikkelingen rond de Code.

- Handboek Corporate Governance

Op 1 januari 2013 is een nieuwe versie van het Handboek Corporate Governance in werking getreden. Het Handboek bevat een aantal aanbevelingen die Eumedion-deelnemers kunnen betrekken bij het bepalen van het stemgedrag op AVA's van Nederlandse beursvennootschappen. Het Handboek bevat ook een overzicht van de verantwoordelijkheden van institutionele beleggers bij Nederlandse beursvennootschappen. In 2016 zal er een hoofdstuk over duurzaamheid en verantwoord beleggen aan het Handboek worden toegevoegd. Daarnaast zal worden bekeken of er verdere aanpassingen in verband met de inwerkingtreding van nieuwe wetten en regels noodzakelijk zijn.

- Alertservice controversiële agendavoorstellen

In 2016 handhaaft Eumedion haar alertservice ten aanzien van (controversiële) agendapunten van AVA's. De Eumedion-deelnemers kunnen deze alerts gebruiken voor het bepalen van het stemgedrag ten aanzien van deze agendapunten.

- Faciliteren van dialogen met Nederlandse beursvennootschappen

Ook in 2016 zal Eumedion de dialoog van haar deelnemers met de belangrijkste Nederlandse beursvennootschappen faciliteren.

- *Website*

Eumedion heeft in 2011 haar website geheel herzien. In 2015 is een update van de website doorgevoerd. Verwacht wordt dat dit in 2016 niet hoeft te gebeuren.

- *Mediabeleid*

Eumedion zal ook in 2016 een actief mediabeleid voeren om de standpunten van Eumedion onder de aandacht van de media te brengen. Daarnaast dragen de Eumedion-medewerkers via het schrijven van opiniërende artikelen in kranten, tijdschriften en boeken proactief bij aan de beleidsontwikkeling op het terrein van corporate governance en duurzaamheid.

- *Twitter*

Het laatste nieuws van en over Eumedion zal ook in 2016 te volgen zijn op Twitter onder @eumedion.

- *LinkedIn*

In 2016 zal worden onderzocht of het gebruik van LinkedIn van waarde kan zijn voor Eumedion als platform om nieuwsberichten, ontwikkelingen en blogs te verspreiden.

5.2 Vergaderingen van Deelnemers

Eumedion houdt in 2016 minimaal twee vergaderingen van deelnemers.

- *Voorjaarsvergadering (16 juni 2016)*

Tijdens deze vergadering legt het Algemeen bestuur van Eumedion verantwoording af voor het gevoerde beleid van het voorgaande jaar. Het jaarverslag wordt besproken en de Vergadering van Deelnemers wordt voorgesteld de jaarrekening goed te keuren. Ook vraagt het bestuur de Vergadering om decharge. Tevens evalueren de deelnemers met het secretariaat van Eumedion het AVA-seizoen 2016. De belangrijkste en opvallendste zaken die op de verschillende AVA's aan de orde zijn geweest, worden besproken. De evaluatie levert input op voor de brief over de belangrijkste bevindingen van het AVA-seizoen die naar de Monitoring Commissie Corporate Governance Code wordt verzonden.

- *Najaarsvergadering (15 december 2016)*

Tijdens deze vergadering wordt het beleidsplan voor 2017 besproken en vastgesteld, evenals de begroting voor 2017. Ook zal het monitoring rapport over de toepassing van de Eumedion best practices voor betrokken aandeelhouderschap worden besproken.

5. COMMISSIES

Het beleid van Eumedion wordt voorbereid in een vijftal commissies en één werkgroep, waarin afgevaardigden van de individuele deelnemers zitting hebben.

6.1 Juridische Commissie

De Juridische Commissie zal zich in 2016 in ieder geval bezighouden met de beleidsmatige onderwerpen die in de paragrafen 3.1.1 t/m 3.1.9 aan de orde zijn gesteld. De Juridische Commissie neemt het voortouw bij het opstellen van commentaren op consultatiedocumenten en op wetsvoorstellen. Daarnaast heeft de Juridische Commissie de ambitie om position papers op te stellen over actuele corporate governance aangelegenheden als ondersteuning voor latere standpuntbepaling van Eumedion.

6.2. Verslaggevings- en auditcommissie

De Verslaggevings- en auditcommissie houdt zich onder andere bezig met beleidsmatige aspecten op het terrein van financiële verslaggeving, risicobeheersing en -management en de rol en onafhankelijkheid van de externe accountant. De Verslaggevings- en auditcommissie neemt het voortouw bij het opstellen van het commentaar op het wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn niet-financiële informatie en op het wetsvoorstel betreffende aanvullende maatregelen voor accountantskantoren (zie paragrafen 3.1.3 en 3.1.9). Daarnaast zal de Verslaggevings- en auditcommissie in 2016 nauw betrokken zijn bij de evaluatie van de speerpunten 2016, aangezien de drie speerpunten mede betrekking hebben op verslaggeving. Voorts zal de commissie als 'klankbord' functioneren voor de Eumedion-vertegenwoordiger in de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ). De commissie zal voorts als klankbord functioneren voor de Eumedion-vertegenwoordiger in de adviesorganen van de International Accounting Standards Board (IASB) en van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) en in de Council van de International Integrated Reporting Council (IIRC).

6.3. Onderzoekscommissie

De Onderzoekscommissie zal voortdurend bekijken of bepaalde onderwerpen zich lenen voor fundamenteel onderzoek. Daarnaast zal zij zich bezig houden met het initiëren van de Eumedion Scriptieprijs 2016 en het doen van een voorselectie van de binnengekomen scriptie. Voorts zal de Onderzoekscommissie het onderwerp voor het symposium 2016 uitwerken en sprekers benaderen.

6.4. Beleggingscommissie

De Beleggingscommissie overlegt gedurende het gehele jaar over actuele en materiële corporate-governancezaken die bij individuele beursvennootschappen spelen. Zij bepaalt of een zogenoemde alert moet worden uitgestuurd wanneer een beursvennootschap een voorstel voor een AVA agendeert dat in belangrijke mate afwijkt van de geldende wetgeving, de Code dan wel de Eumedion-aanbevelingen opgenomen in het Handboek Corporate Governance. Daarnaast zullen de leden van de Beleggingscommissie nauw betrokken zijn bij het opzetten van en participeren in een regelmatige dialoog met Nederlandse beursvennootschappen. De Beleggingscommissie is verder verantwoordelijk voor het opstellen van de evaluatie van het AVA-seizoen 2016 en het opstellen van de speerpuntenbrief 2017. In ad hoc situaties wordt de Beleggingscommissie ook betrokken bij de door de Juridische Commissie of de Verslaggevings- en auditcommissie op te stellen commentaren op wetsvoorstellen en/of consultatiedocumenten.

6.5. Public Relations Commissie

De PR Commissie beoordeelt of bepaalde standpunten van Eumedion zich lenen voor het genereren van media-aandacht. De PR Commissie streeft ernaar om Eumedion geregeld in het nieuws te laten komen met standpunten en onderzoeksresultaten. Daarnaast is de PR Commissie actief betrokken bij het redigeren van het Eumedion-jaarverslag, -beleidsplan en -persberichten.

6.6. Werkgroep bestuurdersbezoldiging

De werkgroep bestuurdersbezoldiging werd in 2006 opgezet om de Eumedion-aanbevelingen betreffende bestuurdersbezoldiging op te stellen. De werkgroep heeft eind 2009 voorgesteld de aanbevelingen te herzien en om te vormen tot een set van uitgangspunten voor een verantwoord beloningsbeleid. Het Algemeen bestuur heeft deze set uitgangspunten in oktober 2009 vastgesteld en in de afgelopen jaren op een aantal punten gewijzigd. De werkgroep zal na het AVA-seizoen 2016 de uitgangspunten toetsen op bruikbaarheid en actualiteit en nagaan of zich knelpunten bij de naleving hebben voorgedaan. Eventueel zullen voorstellen tot aanpassing van de Eumedion-aanbevelingen worden geformuleerd.

6. INTERNE ORGANISATIE

6.1 *Werven van nieuwe deelnemers en het onderhouden van contacten*

Eumedion streeft ernaar om haar deelnemersbasis ook in 2016 goed te onderhouden en waar mogelijk verder uit te breiden. Het aantal bezoeken aan deelnemers door het Eumedion-secretariaat zal worden opgevoerd. Het secretariaat zal voorts periodiek overleg voeren met de beleidsmakers in Brussel en Den Haag, met de AFM en met ESMA, met de IASB en de RJ, met de Monitoring Commissie en met een aantal maatschappelijke organisaties zoals DUFAS, Verbond van Verzekeraars, Pensioenfederatie, VEB, VNO-NCW, VEUO, VBA en de NBA. Ook met zusterorganisaties in het buitenland, zoals NAPF, IMA, PensionsEurope, EFAMA, ICGN en GNIA, zal regulier contact zijn. Daarnaast zal Eumedion in 2016 regelmatig contact onderhouden met UNPRI, Eurosif, IIRC, VBDO, de SER en GRI over (inter)nationale ontwikkelingen op duurzaamheidsgebied.

6.2 *Deelname aan het maatschappelijke debat*

Eumedion zal ook in 2016 weer een actieve bijdrage leveren aan het maatschappelijke debat over corporate governance en duurzaamheid. Onderdeel hiervan is het schrijven van ingezonden stukken op de opiniepagina van kranten en/of in vaktijdschriften. De Eumedion-medewerkers zullen voorts de standpunten van Eumedion uitdragen door middel van het geven van lezingen en presentaties tijdens seminars en congressen.

6.3 *Bestuur*

Het Dagelijks bestuur zal in 2016 vijf maal vergaderen. Het Algemeen bestuur vier keer. In 2016 loopt op 8 april de derde en laatste benoemingstermijn van Ben Kramer (BMO Global Asset Management) af. Op 22 maart 2016 verloopt de tweede benoemingstermijn van Rogier Krens (Syntrus Achmea) en op 11 december 2016 de eerste benoemingstermijn van Edith Siermann (Robeco) en Marcel Andringa (PME). Rogier Krens, Edith Siermann en Marcel Andringa komen in aanmerking voor een nieuwe benoemingstermijn. De deelnemers van Eumedion zullen in 2016 bericht ontvangen over de kandidaatstelling voor de vacante post en de eventuele herbenoemingsvoorstellen.

6.4 *Secretariaat*

Eumedion houdt sinds eind april 2013 kantoor in 'De Rode Olifant' aan de Zuid Hollandlaan in Den Haag. Het driejarig huurcontract met Spaces loopt in april 2016 af; begin 2016 zal worden bekeken of het huurcontract kan worden verlengd. In hoofdstuk 8 van dit beleidsplan is de samenstelling van het secretariaat opgenomen.

8. CONTACT

Meer informatie over Eumedion is te vinden op de website van Eumedion: www.eumedion.nl.

U kunt ook contact opnemen met het secretariaat van Eumedion:

Eumedion

Zuid Hollandlaan 7

2596 AL DEN HAAG

Telefoon: 070 2040 300

E-mail: info@eumedion.nl

Internet: www.eumedion.nl

Voor vragen met betrekking tot dit beleidsplan kunt u zich wenden tot:

Rients Abma, directeur

Martijn Bos, beleidsmedewerker verslaggeving en audit

Diana van Kleef, legal counsel en beleidsmedewerker corporate governance

Daan Spaargaren, beleidsmedewerker duurzaamheid

Toi van Rijn, Office Manager

Zij zijn allen bereikbaar op het eerder genoemde adres en telefoonnummer.